

Hvordan kobler det nordiske sig til min identitet?

Fire uddannelsesinstitutioner fra fire forskellige nordiske lande er i fuld gang med at udvikle nyt fælles undervisningsmateriale om identitet sammen med deres tosprogede voksne kursister. At forstå hinanden er en konstant udfordring, men kursister og undervisere er vilde med projektet.

Af Joan Rask, journalist

Hvilken identitet har du mulighed for at skabe i et nordisk land, hvis du er født og opvokset i et andet land og i en helt anden kultur uden for Norden? Det spørgsmål har fire uddannelsesinstitutioner sat sig for at undersøge som en del af Nordplus-projektet "My Nordic Identity". Det er HF & VUC Roskilde i Danmark, der er koordinerende institution og for underviser, Annette Rydahl, er projektet lidt et hjertebarn.

"Det her projekt har bragt en enorm glæde til nogle mennesker, der ikke plejer at blive inviteret til så meget... og deres engagement har gjort stort indtryk på mig. Da vi var i Helsinki, sagde en af deltagerne: Tak for i dag – det har været den bedste dag i mit liv," siger hun.

Gruppen af kursister er meget forskellig både aldersmæssigt, i forhold til uddannelsesniveau, skolegang og sprogkundskaber. Fælles for dem er, at de er voksne eller næsten voksne, at de er i gang med enten at lære finsk, svensk, norsk eller dansk og at de nu bor og lever i enten Finland, Sverige, Norge eller Danmark.

Målet med projektet er at skabe nyt undervisningsmateriale til sproglærere, der underviser voksne i et af de nordiske sprog som andetsprog, og at kursister fra alle fire nationer er med til at skabe materialet.

"Etisk er projektet rigtig godt. Her er det deltagerne, der "gør" projektet. De er materialet – sådan meget bogstaveligt... De er med i undervisningen og de laver

opgaverne, som fx en video fra deres yndlingssted i lokalområdet eller en collage af deres hverdagsliv,” siger Annette Rydahl.

Annette Rydahl har skabt projektet sammen med sin kollega Lis Eilertzen på vegne af HF & VUC Roskilde. Hun indrømmer, at ambitionerne er tårnhøje.

”Vi tør godt se på dette filosofisk! For hvordan er det at opbygge sin egen identitet i en nordisk kontekst, og hvad er det for en identitet, man har mulighed for at skabe, hvis man kommer til et nordisk land som fx immigrant, flygtning eller noget tredje?” spørger hun.

Sproget er nøglen – og barrieren

Hvordan giver man en fælles besked til en gruppe, der kun taler ét af de nordiske sprog og nogle af dem kun på begynder-niveau? Engelsk er første indskydelse, men det er der mange af kursisterne, der ikke mestrer.

”I begyndelsen var vi meget ambitiøse og tænkte, at vi bare må oversætte det hele, så alt materialet er på engelsk og på de fire lokalsprog. Engelsk er nødvendig for de finske deltagere og er også det sprog, vi undervisere taler sammen på. Men udfordringen er, at nogle af mine egne kursister jo ikke engang taler nogenlunde dansk endnu,” siger Annette Rydahl.

Det første seminar var 100% virtuelt på grund af pandemien og blev organiseret af HF & VUC Roskilde. For at højne den fælles forståelse i en i forvejen presset virtuel kontekst, var der kun to nationaliteter i en del af gruppearbejdet.

”Det var fantastisk at opleve energien, imens grupperne arbejdede! Da de svenske og danske kursister var sammen, begyndte de sådan at grine, fordi de pludselig forstod hinanden. Så sagde de svenske deltagere til dem, der oversatte, at det behøver I ikke; vi kan godt forstå danskerne,” forklarer hun.

Evelyn Höglund er underviser på Vuxenutbildningen, Svenska för invandrare (SFI) i Kramfors Kommun i Sverige. Hun repræsenterer den svenske partner, der er den mindste af de fire partnerinstitutioner i projektet. For Evelyn Höglund har det internationale stor betydning.

“At rejse over lange distancer og opleve andre kulturer er noget mennesket har gjort til alle tider, og når du bor i en lille by som Kramfors, er det vigtigt at se andre samfund,” forklarer hun.

Hun fortæller, at det var berigende at se, hvordan de vidt forskellige kursister tog sig af hinanden under de internationale besøg, selvom de varierer så meget i uddannelsesbaggrund, nationalitet, religion og kulturbaggrund, og ofte blev de venner på tværs af de nordiske lande, de repræsenterede.

”Nogle gange havde de end ikke et fælles sprog, men der var en følelse af solidaritet og ”vi er i det her sammen”. Det var dejligt at se, hvordan de unge tog sig af de lidt ældre – de nærmest adopterede dem,” fortæller hun.

Covid-19 åbnede nye døre

Projektet var knapt begyndt, før hele verden lukkede ned i 2020 på grund af Covid-19, og det satte initiativtagerne på overarbejde. Det var dog ikke kun dårligt. I Finland betød det, at Hugh Fitzpatrick, viceinspektør på Eira High School for Adults, måtte omorganisere – både fysisk og online.

Evelyn Höghlund i skoven. Foto: Paresh.

“Covid-19 var et tveægget sværd, og det var hårdt, men det gode var, at mange flere studerende havde muligheden for at deltage, fordi det første store fællesmøde med alle kursister og undervisere i projektet blev gennemført online. Vi havde 60 kursister, der deltog i stedet for kun de få, som normalt skulle være rejst ud,” siger han.

Et af de helt overordnede mål i projektet er at få kursisterne involveret aktivt.

“Med det for øje synes jeg, at seminarerne har været en succes. I dette forår var alle samlet i Helsinki og temaet var deres deltagelse i samfundet. Hvor meget de engagerede sig, ikke kun i skolen men også udenfor. Vi spurgte dem; hvor meget de lavede med mennesker, der lignede dem selv og hvor meget de lavede med mennesker, der var lidt anderledes end dem selv,” forklarer Hugh Fitzpatrick.

Han er ikke i tvivl om, at projektets to formål gennemsyrede de tre seminarer, der er afholdt.

“I stedet for at nogen fortæller kursisterne, hvad nordisk identitet er, skal vi give dem rammerne og en platform, som de kan fortælle deres egen historie ud fra, for det set-up giver dem mulighed for at undersøge deres egen identitet,” siger han.

På Eira High School for Adults, der ligger i Helsinki, har de gjort op, at der bliver talt 92 sprog! På sprogskolen er der alle typer af studerende og kursister. Mange af dem er første generation emigranter.

“Effekten af disse seminarer er, at de studerende får en fornemmelse for, hvad et internationalt seminar er, og at undervisningsmaterialet bagefter bliver delt til alle undervisere – og gjort tilgængeligt på hjemmesiden,” forklarer han.

Han vil godt indrømme, at den vildeste drøm er, at det nye undervisningsmateriale vil blive brugt i alle de nordiske lande.

"Eller i det mindste brugt af vores egne undervisere," siger han og smiler stort.

Og han fortsætter:

"Det har været opmuntrende at se, hvor kraftfuldt det kan være ... når du giver kursisterne en chance for at fortælle deres historier og at opleve, hvordan specielt vore kvindelige studerende har mange flere muligheder i Finland og i de øvrige nordiske lande," siger han.

På et tidspunkt var der en begivenhed i Helsinki by.

"Vores kursister havde muligheden for at fortælle om deres situation og nogle af kursisterne fik muligheden for at holde små taler til beslutningstagere. Det var virkelig kraftfuldt! Den mest værdifulde lektie for vores finske kursister var, hvor

let deres eget liv er ...! Nogle af vores migranter har haft en hård vej frem til det sted, de er i dag,” forklarer Hugh Fitzpatrick.

At rejse er at leve

Alle fortæller, at de kursister, der får mulighed for at rejse til et andet land, ser det som en stor gave og en mulighed, som de ellers ikke ville have haft. Evelyn Höglund fortæller, at mange af hendes studerende ikke har været i udlandet tidligere – bortset fra de lande, som de kom igennem, da de flygtede nordpå.

“I begyndelsen af projektet kom de fleste af mine studerende fra diktaturstater og for dem var det meget stort at lære den nordiske model at kende og rejse til et andet nordisk land. Det er en fantastisk mulighed for vores kursister for rent faktisk at møde flygtninge, der bor i andre nordiske lande,” siger Evelyn Hügglund.

Gruppen "My Nordic Identity" i Norge. Foråret 2022.

Så dét at rejse og mødes internationalt med andre flygtninge i andre lande bliver meget betydningsfuldt.

"En del af projektet går også ud på at give kursisterne mulighed for at tænke på andre ting og hjælpe dem med at se hvilken fremtid, der kunne tegne sig. Det betyder ikke, at deres personlige historier skal forsvinde eller blive glemt – det er selvfølgelig også en del af dem," siger hun.

For Evelyn Höghlund er det meget vigtigt, at flygtninge ser de nye muligheder, der åbner sig for dem.

"Nu bor de i et fredeligt område, og de behøver ikke kun tale om de frygtelige ting, der er sket for dem som flygtninge," siger hun.

For Evelyn Höglund har projektet givet masser af personlig glæde.

"Projektet er også inspirerende for mig personligt - det er altid dejligt at møde mine skønne kolleger fra Finland, Danmark og Norge. Der er så meget energi i at møde mennesker fra andre lande, der arbejder inden for samme felt som en selv," siger hun.

Mere:

Hjemmeside: my-nordic-identity.webnode.se